

HISTORIER FRA ET ANNERLEDES ÅR

MEMOAR
Metoderapport
Skup 2022

Innhold

- 1. Innledning**
- 2. Slik kom arbeidet i gang**
  - 2.1. Slik har arbeidet vært organisert**
- 3. Nyhetsverdi**
- 4. Ny metode**
  - 4.1. Muntlig historie intervjuet**
  - 4.2. Metode: Videointervju på nett**
  - 4.3. Metode: Arkivet**
  - 4.4. Metode: Samtykke og tilgang til intervjuene**
  - 4.5. Metode: Publisering på nett**
  - 4.6. Metode: Redigering til podcast episode**
  - 4.7. Metode: Dokumentasjon og sammendrag**
  - 4.8. Utvalg**
- 5. Originalitet**
- 6. Motstand**
- 7. Vesentlighet**
- 8. Kildekritikk**
- 9. Avslutning**
- 10. Vedlegg**

“Thanks for giving us the chance to share our stories” - Heba Karim

VIRUS - HISTORIER FRA ET ANNERLEDES ÅR

Memoar og Norsk Folkemuseum har fått inn over 1000 personlige tekster og gjennomført rundt 200 intervjuer i prosessen med å dokumentere, formidle og arkivere vanlige folks opplevelse av korona pandemien. Vi har satt søkelyset på folk som har mistet jobben, blitt permittert eller vært på hjemmekontor. Vi har undersøkt hva som skjer når verden stenger ned og sjøfarere ikke kommer seg over landegrensene. Vi har snakket med folk om hva de har gjort når de ikke har fått gå på jobb, på pub, på restaurant eller trening, og vi har kartlagt hvordan begravellesbyråene har fått nye rutiner, hva prestene føler når de ikke får klemme de skal trøste og hvordan man velger ut 15 av de nærmeste til å delta i begravelsen til faren sin. Vi har samlet, arkivert og formidlet vanlige folks opplevelser av å leve i en pandemi i podcasten VIRUS.

Publisert: Fra 12. mars 2021 til 11. juni 2021 publiserte vi 11 podcastepisoder, 34 videointervjuer i sin helhet med tekstsammendrag og åpen tilgang, og 11 landingssider med informasjon om episodene. Alt er linket til i rapporten. Selv om siste episode av podcasten ble sluppet i 2021 har intervjuene og formidlingen fortsatt og kommer ut i bokform i løpet av sommeren 2022.

Takk til: Alle som har bidratt med sin historie.

Innsendere: Cathrine Hasselberg (41422756), Bjørn Enes (41516745) og Audun Kjus (40023558).

Kontaktpersoner: Cathrine Hasselberg - cathrine@memoar.no.

1. Innledning

I 2021 er det 100 år siden arbeideravisen Social-Demokraten kunne meddele at Spanskesyken hadde blusset opp igjen, «men heldigvis ser den ikke ut til å bli så ondartet som den ble i 1918 og 1919»¹. I 1921 hadde de fleste innbyggerne bygget seg opp et godt immunforsvar etter at nær 15.000 døde mellom 1918-1919, så denne siste krampetrekningen fra pandemien ble ikke så ille som de forutgående årene. 100 år etter ser vi det samme gjenta seg med ulike varianter av Covid-19 som truer samfunnet og dagliglivet vårt på nye måter.

Men der de for 100 år siden ikke hadde mulighet til å dokumentere og formidle informasjon og kunnskap om denne nye virusvarianten, har vi i dag nesten uendelig med muligheter. Der radioen for 100 år siden var en helt ny oppfinnelse, og det å få aviser fra andre byer eller land kunne ta flere uker, har vi i dag mulighet til å spre kunnskap og opplysning til hele verden på en brøkdel av tiden - også uten å være del av et redaktørstyrt medie. En av de siste medieoppfinnelsene i rekken, podcasten, har gjort oss alle til journalister, til redaktører, til klippere, til lydkunstnere og til teknikere. Man trenger ikke lenger en lang utdanning, man må ikke flytte til byen og man er ikke avhengig av store summer for å delta i den offentlige debatten. Store diskusjoner kan og bør bli ført i lys av dette, men et uomtvistelig faktum er at podcasten har videreført det demokratiske håpet til radioen som en tilgjengelig folkeopplyser og en demokratisk grunnpilar i samfunnet.

En annen ting som har endret seg radikalt fra 100 år siden til nå, er mulighetene vi har til å ta vare på yttringene som kommer i disse nye medierommene. Det som i dag finnes av samtidsintervjuer og dokumentasjon på Spanskesyken er begrenset til tilbakeskuende svar på spørrelistene fra Norsk Folkeminnesamling, intervjuer i aviser og enkeltstående dagbøker som beskriver noe av hvordan det opplevdes når et nytt virus endevendte hverdagen. Men i dag har vi mulighet til å ta pulsen på samtiden gjennom å snakke med folk mens det pågår: i begynnelsen av pandemien, i midten og forhåpentligvis også i ettertid. Dette gir oss tilgang til kilder og forståelser av samtiden som ikke er kontaminert av ettertidens vissthet om hvordan det gikk til slutt. Vi har tilgang til kilder som snakker uten å være påvirket av en ny samtid, og som heller ikke er påvirket av en litt dårlig hukommelse eller et ønske om å fremstå på en viss måte. Primærkilder som kan lagres i sin helhet og viderefremmes uten å bli fortolket av andre i samtiden.

I tillegg har vi mulighet til å lagre disse intervjuene og samtalene for fremtiden hos Norsk Folkeminnesamling. Dette gir journalister, forskere og andre mulighet til å høre hvordan folk opplevde det å befinne seg midt i en pandemi om 50, 100 og kanskje 200 år - direkte fra folk selv. For der pandemier tidligere “kun” har truet helsa vår, har mange inngrep i dag potensiale til å endre hele levesettet vårt. Men hvem skal stå igjen og fortelle om det? Der politikerne har blitt filmet på nesten daglige pressekonferanser, og der koronakommisjonen har sørget for at vi etterlater oss en samtidshistorisk forståelse av våre egne avgjørelser, har vi forsøkt å jobbe for at det også finnes kildemateriale om hvordan folk i ulike bygder og byer har opplevd denne tiden gjennom publisering av muntlig historie i podcasten VIRUS.

1 https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digavis_socialdemokraten_null_null_19220111_39_9_1

2. Slik kom arbeidet i gang

En grunnleggende idé med innsamlingen av intervjuer om korona pandemien var å sikre øyeblikksbilder av de ulike stadiene i kriseutviklinga, både for dokumentasjon for ettertiden og for samtidig deling gjennom podcasten VIRUS. Da Norges regjering 12. mars 2020 innførte strenge regler for smittevern over hele landet, forsto vi raskt at dette ville føre til store inngripen i dagliglivet til folk flest, og konsekvensene ville bli store. Over natten mistet vi mange av frihetene vi var vant til å ta for gitt, og i store deler av samfunnet, for eksempel i utdanningssektoren, i reiselivssektoren og i kultursektoren, ble virksomheten innstilt «inntil videre». Norsk Folkemuseum lagde raskt nye spørrelister som ble publisert på minner.no, og Memoar gikk i gang med å intervjuer folk over internett om hvordan livene deres endret seg. Vi så raskt at vi kunne jobbe enda bedre sammen, og Memoar begynte derfor å laste opp intervjuene sine til Minner.no for fremtidig avlevering til Norsk Folkeminnesamling ved UiO.

Fellesskap oppstår gjennom deling av opplevelser, og vi befant oss i 2020 midt i en skjellsettende opplevelse for mange. Det ble tydelig at intervjuene burde formidles på flere måter enn “kun” å deles i sin helhet på nettsidene til memoar og minner.no, og ideen til podcasten VIRUS ble født. Ved siden av målet om å dokumentere samtiden og lagre den til ettertiden, vokste ambisjonen til prosjektet til å skape et fellesskap og et trygt rom for å dele opplevelser, tanker og erfaringer for alle som ønsket å bli med.

2.1 Slik har arbeidet vært organisert

Spørrelistene og minner.no har vært organisert fra Norsk Folkemuseum sin side, ved Audun Kjus. Fra Memoar sin side var Bjørn Enes den første ansvarlige for å opprette samarbeidet om innsamlingen gjennom at minner.no ble åpnet for opplasting av videointervjuer. Tidlig i mai 2020 ble radiojournalist Cathrine Hasselberg engasjert som frilans intervjuer og podcast ansvarlig, og i tillegg til disse har 3 andre intervjuere vært engasjert på frilansbasis for å dokumentere pandemien. Disse er Maylinn Bjerknæs, Johan Knutsen og Sara Kohne.

I arbeidet med podcasten har Cathrine Hasselberg fungert som klipper, produsent, programleder, intervjuer, lyddesigner, redaktør og visuelt ansvarlig. Audun Kjus fungerte som manusforfatter, intervjuer, researcher, redaktør og programleder.

Podcasten har blitt publisert gjennom både Memoar og Norsk Folkemuseum sine nettsider, med Norsk Folkemuseum som juridisk ansvarlig for utgivelsen.

Alle intervjuene som er samlet inn i dette prosjektet lagres også i arkivet til Norsk Folkeminnesamling ved Universitetet i Oslo hvor Line Esborg er ansvarlig.

3. Nyhetsverdi

Intervjuene gjort i dette prosjektet presenterer en nyhetsverdi som demokratiserer mediebildet og historiefortellingen vår. Hvordan vanlig folk har opplevd pandemien, hvordan de har måtte forholde seg til ulike smitteverntiltak, hvordan det har vært å miste jobb, hvordan det har vært å finne en ny jobb, generelt hvordan historiens krefter har påvirket livene deres, er av en allmenntilgjengelig nyhetsverdi som ikke kan undervurderes. Gjennom å hente frem personlige erfaringer og meninger hos enkeltindividene som er intervjuet, og samtidig sørget for at intervjuene kan bli brukt som primærkilder også i fremtiden, har vi fått frem historier og nyanser av opplevd virkelighet som ikke har vært like tydelig i nyhetsbildet ellers.

4. Ny metode

Det er det sterkeste punktet for denne produksjonen. Hele produksjonen er nyskapende på den måten at den presenterer en ny metode som gjør det mulig å ettergå alle kildene som er brukt i podcasten, den har skapt nye samarbeidsformer mellom journalister, museer og universitet, og den har presentert en måte å tilrettelegge for gjenbruk av kilder også i fremtiden. Hovedmetoden som har vært brukt er muntlig historie intervjuet. Denne metoden inkluderer å filme alle som er intervjuet, å lagre de i arkiv, å regulere tilgang med samtykkeerklæring, å publisere intervjuene i sin helhet og å lage tilstrekkelig dokumentasjon av intervjuene for å tilgjengelige de for andre å bruke i fremtiden. Under følger en beskrivelse av de ulike fasene og metodene.

4.1 Muntlig historie intervjuet

Det finnes det mange ulike former for intervju. Saksintervju, portrettintervju og meningsintervju er noen av de. I dette prosjektet benyttet vi oss av muntlig historie intervjuet som er spesielt egnet til å vise kompleksiteten i sosiale situasjoner, å avsløre atferd som ellers forblir ubemerket og som skaper en historisk kilde. Muntlig historie intervjuet er ikke, selv om det er fokusert på et tema, konstruert for å fange opp en ting, eller finne et svar på et tydelig avgrenset spørsmål. Denne formen for intervju legger vekt på fri fortelling og at intervjuet ikke skal snevres inn av intervjueren sitt fokus eller forhåndsdefinerte problemstillinger. Denne formen legger opp til at intervjuet kan strekke seg over både tid og rom, og dekke mange ulike samfunnsforhold under ett. Det kan være vanskelig å vite hvor et intervju ender opp, og det stiller derfor spesielle krav til intervjueren, som at de må være åpne og undrende hele veien. Nøkkelen er å stille åpne spørsmål og lytte langt mer enn man snakker.

I tillegg har man i muntlig historie intervjuet ikke mulighet til å gå tilbake og fylle inn eventuelle hull i historiene. Dette betyr at man som intervjuer må ha fullt fokus på intervjuobjektet og historiene de forteller. Intervjueren må sørge for å hjelpe intervjuobjektet fortelle hele historien sin, ikke bare deler av den. Dette inkluderer å be intervjuobjektet fortelle og forklare ting man kanskje allerede vet fordi det kan være andre som skal bruke intervjuet senere som ikke sitter på den samme informasjonen. Man må be

de si navn, fødselsdato og hvor de befinner seg - informasjon man lett kan finne frem til selv, men som er helt nødvendig følger med intervjuet. Hensikten med å bruke denne formen for intervju er å gi plass til nye perspektiver og potensielt utfordre vårt syn på samtiden. Gjennom å la primærkildene fortelle om sin virkelighet åpner vi opp for andre forståelser av samtiden, andre perspektiver på politikken og ulike vurderinger av avgjørelser som tidligere kanskje ikke er kjent. Intervjuet skaper primærkilder til vår samtid og presenterer førstehåndserfaringer med et bestemt tema eller fenomen, i dette tilfellet korona. Disse intervjuene kan hjelpe oss å forstå hvordan vi som individer og samfunn erfarer historiens krefter, fortalt gjennom individenes personlige opplevelser.

Et av de viktigste aspektene ved muntlig historie intervjuet er at det blir tatt vare på som en kulturhistorisk kilde også til ettertiden. Hvert intervjuobjekt må derfor skrive under på en samtykkeavtale som regulerer hvem som kan få tilgang til intervjuet og når og hvordan det kan brukes. Alle intervjuene i dette podcastprosjektet er lagret i sin helhet i arkivene til både Norsk Folkemuseum, Norsk Folkeminnesamling og Memoar, og inkluderer enten muntlige eller skriftlige samtykkeskjema, samt tekstsammendrag med informasjon om hvem som har vært tilstede ved intervjuet, hvor det er gjennomført, når og med hvem. Til slutt er intervjuene publisert i sin helhet. Metoden er ikke så ulik vanlig dokumentarjournalistikk, med den forskjell at den dyrker kildematerialets egenverdi, tar vare på det og publiserer det meste av det, slik at alle som er interesserte får tilgang til hele “polyfonien” historiefortellinga vår. Dette sikrer også at det er mulig å ettergå det journalistiske arbeidet og at intervjuene kan brukes som kilder i også andre prosjekter.

4.2 Metode: Videointervju på nett

Med unntak av enkelte intervjuer, er alle intervjuene i dette prosjektet gjennomført over Google Meet. Videointervjuer på nett tillater nåtiden og ettertiden å se menneskene som snakker, ikke bare høre eller lese transkriberte utdrag. En video kan på mange måter sies å gi enda mer informasjon enn et bilde da publikum får mulighet til å høre stemmen og dialekta til den som forteller, se fakter og annet kroppsspråk, observere klesstil og generell presentasjon. Dette er med på å gi troverdighet til kildene som er brukt, samtidig som det gir viktig kulturhistorisk informasjon til fremtiden. Å benytte seg av video til intervjuer som er laget for å formidles på lyd eller skriftlig er både nyskapende og interessant rent metodemessig. Hva endres seg når man intervjuer på video og ikke kun for lyd eller mens man tar notater? Hvordan reagerer intervjuobjektet? Hva skjer med journalisten når man vet at hele intervjuet med alle dens blunder og pinlige spørsmål og øyeblikk kan bli sett av hele verden? Hva gjør det for publikum når de får mulighet til å ettergå alle kilder som er brukt?

4.3 Metode: Arkivet

Alle intervjuene er lagret i arkivene hos begge produsenter i produksjonen. Å legge til rette for denne tilgangen handler om ytringsfrihet, en åpen delingskultur og demokratisering av historiefortellinga. I tillegg til de to arkivene som er nevnt, blir intervjuene også lagret sammen med sammendrag og samtykke i langtidsarkivet til Norsk Folkeminnesamling.

4.4 Metode: Samtykke og tilgang til intervjuene

Før intervjuet begynte fikk intervjuobjektet tilgang til all tilgjengelig informasjon om prosjektet gjennom enten mail eller telefon. Dette inkluderer hvilke offentlige eller private instanser som er involvert, hvem som finansierer prosjektet, hvem som potensielt får tilgang til intervjuet, hvor det lagres, hvor det publiseres og hva det skal brukes til. Intervjuobjektet valgte selv - etter at intervjuet var gjennomført - hvilket nivå av tilgang andre skulle få. De kunne velge mellom å få intervjuet lagret kun til forskere, kun til podcasten, om det kunne publiseres i sin helhet eller i bruddstykker, eller alt sammen. Dersom noen ønsket flere muligheter så ville vi ha lagt til rette for det. Alle utdrag fra intervjuene som er brukt i podcasten er brukt med samtykke fra intervjuobjektet. Gjennom å tilgjengeliggjøre hele original intervjuet, er vi sikre på at kildene føler seg hørt selv om podcasten bare bruker ett av mange moment folk har i original intervjuet. Det har vært særdeles viktig å ivareta kildenes intensjon og hensikt med å delta i prosjektet hele veien. Vi har fulgt prinsippet om at intervjuet er en fri ytring som eies av de som ytrer seg i intervjuet. Det betyr først og fremst intervjuobjektet, deretter intervjueren. Begge disse er opphavspersonene til intervjuet, med de rettigheter det medfølger (mulighet til avpublisering, sletting eller publisering).

4.5 Metode: Publisering på nett

I forbindelse med produksjonen av podcasten bestemte vi oss for å lage egne landingssider til hver episode som linker til hvert intervju (i sin helhet) som er brukt i den spesifikke episoden. Se her:

<https://www.memoar.no/om/podcast> og her: <https://norskfolkemuseum.no/virus>.

All publisering er regulert gjennom samtykket som nevnt ovenfor. Hver landingsside med intervjuer inneholder også et sammendrag som er det samme som følger intervjuet i arkivet. Her kan publikum lese hva annet intervjuobjektet også snakket om, og danne seg et eget bilde av hvordan vedkommende har opplevd pandemien. Podcasten ble også del av Museumspodden sitt nettverk, og har dermed blitt publisert også på deres nettsider og sosiale medier, se her: <https://www.museumspodden.no/post-series/virus>

4.6 Metode: redigering til podcast episode

Hver episode sentrerer rundt et spesifikt tema. Tema er valgt ut fra hva folk har snakket om, altså temaer som har kommet naturlig ut av intervjuene. Episodene var delt inn som følger:

1: Da koronaen kom. Først var det som et rykte - noe som mest angikk andre mennesker og ikke oss her hjemme. Så en dag sto koronaviruset midt i stua, selv om ingen hadde invitert det. Hvordan reagerte vi? På hvilke måter ble livene våre forandret?

2: Sykdom og sykepleie. Hvordan har det vært å bli alvorlig syk med koronavirus? Og hvordan har det vært å pleie alvorlig syke koronapasienter? Korona er en ny sykdom og til å begynne med var det ingen som visste noe særlig om den. I denne episoden fikk sykepleiere og andre som hadde blitt alvorlig syke fortelle sin historie.

3: Skolebarn med hjemmeisolasjon. Hvordan har det vært for barna at alt ble stengt? Hva har de funnet på når de ikke kunne møtes fysisk? I denne episoden dro vi til Biblo (barne- og ungdomsbiblioteket) på Tøyen i Oslo og snakket med barna der om hvordan de opplevde hjemmeskole. Disse intervjuene er ikke gjennomført på nett og har ikke samtykke til evig lagring. De har derimot samtykke fra foreldre for bruk i podcasten. Her har vi også engasjert eksterne krefter gjennom fotojournalisten Hedvig Idås som intervjuet skolebarn i Bergen om hvordan de trives med hjemmeskole og koronaisolasjon.

4: Begravelser i koronatiden. Hvilke femten personer ville du invitert til begravelsen til faren din? Under pandemien er det blitt komplisert å gjennomføre begravelser - men gjennomføres må de. Hvordan har begravelsesbyråene tilpasset seg nye og vanskelige arbeidsforhold? Hvordan har prestene møtt de sørgende uten å kunne gi en klem?

5: Samfunnskritiske yrker. Hva skjer når jobben din plutselig blir definert som samfunnskritisk? Hvis ikke folk i de samfunnskritiske yrkene stiller på jobb – da slutter samfunnet å fungere. Her hører vi fra en renholder, en lærer og en miljøterapeut.

6: Stengt inntil videre. Under pandemien er vi blitt utsatt for mange fravær, tomrom og mangler. Noen av dem har vært ganske synlige, men andre tenker vi kanskje ikke like mye på. Hvordan takler vi det? Her presenterer vi historier om tomme butikkhyller, tomme gater i hovedstaden og tomme kalendere.

7: Koronaprojekter. Hva gjorde folk da alt de var i gang med plutselig stoppet opp? I løpet av pandemien har behovet for å ha noe å gjøre, eller kanskje bare holde seg flytende, meldt seg hos mange. Folk har lært seg nye språk, lært seg å bake, å male, eller strikket nye gensere. I denne episoden får vi høre fra noen av de som har hatt behov for å finne et utløp for både frustrasjon og overskudd av tid gjennom ulike koronaprojekter.

8: Revmatikere med reiseforbud. Revmatiske sykdommer kan ikke helbredes, men med behandlingsreiser til varme land kan utviklingen bremses. Her får du høre om et høyt elsket behandlingssenter i Montenegro - som fortellerne for øyeblikket ikke kan komme til. I denne episoden har vi hentet inn intervjuer gjennomført av journalist Anne Silje Bø og arkitekturhistoriker Anna Ulrikke Andersen. De har undersøkt hvordan norske pasienter med muskel- og skjelettplager opplever å stå uten behandlingstilbud. Hva skjer med kroppen da?

9: Mister jeg jobben nå? Å gå arbeidsledig er noe helt annet enn å ha ferie. På jobben er andre mennesker avhengige av at du gjør en god innsats, du blir en del av noe som er større enn deg selv og får vist at du duger. Pandemien har rammet noen yrker hardere enn andre, og i denne episoden hører vi historiene til folk som har det til felles at de har jobbet med å få mennesker til å komme sammen for å oppleve ting, men som nå selv står alene og utenfor.

10: Sjøfarere. Rundt 90 % av den globale varehandelen går med skuter på havene. I Norge er det fortsatt mange lokalsamfunn som mister kontakten med omverden hvis fergene slutter å gå. For at dette skal fungere er vi avhengige av sjøfolkene. De jobber ofte i trange og tette omgivelser - man kan jo lett tenke seg hvor ille det kan gå hvis det bryter ut smittsomme sykdommer om bord på en båt. I denne episoden hentet vi inn Daniel Paulsen som har intervjuet sjøfolk på norske skip for Norsk Maritimt Museum. Han deler historier om strengt smittevern, vanskelige mannskapsbytter og livet som permittert i Norge og Indonesia.

11: Hva med fremtiden? Hva har pandemien i grunnen betydd for oss? Hva har den ført til - både på kort og lang sikt? Det er godt mulig at verden vil være ganske endret når vi kommer oss gjennom denne krisa. Men vil det egentlig være så dumt?

4.7 Metode: Sammendrag

Hvert intervju er gjort søkbare gjennom produksjon av sammendrag med emneord. Hvert sammendrag forteller i korte trekk hva intervjuet handler om, mens emneordene nevner typiske søkeord som “korona”, “permittering” eller årstall. Brukere både nå og i fremtiden skal kunne bruke disse for å få et raskt innblikk i hva intervjuet handler om. Sammendraget handler om å beskrive både hvem, hva, hvor og når. Hva handlet intervjuet om? Hva var hovedtema(ene). Hva ble snakket om underveis? Informasjon om tema, steder, navn og årstall er særdeles viktig.

4.8 Utvalg

Folks pandemihistorier har naturligvis verdi som kulturhistoriske kilder, og på denne måten er stoffet allerede i bruk i forskning, men historiene har også en verdi i seg selv, på et menneskelig plan. Vi lytter, og forstår litt mer av oss selv og folkene rundt oss. Med dette som bakgrunn, har to ting vært styrende i utvalget vi har gjort: Variasjon, både i kildenes bakgrunn og i hvordan de setter ord på opplevelsene sine, og klipp som tillater så lite teknisk bearbeiding som mulig.

Alle som har ønsket det har fått mulighet til å delta, i tillegg til at vi har jobbet etter snøballmetoden for å få tak i nye kilder. Vi forsto raskt at de nye definisjonene av hvilke yrker som nå ble definert som samfunnskritiske av regjeringen ville bety store endringer i folks liv, og vi har derfor jobbet aktivt med denne listen for å hente inn nettopp disse stemmene. Til sammen har vi samlet inn rundt 200 videointervjuer hvorav 34 av disse har blitt med i podcasten.

5. Originalitet

VIRUS er den første podcasten i Norge som er basert på muntlig historie intervjuer, og som har publisert alle kildene og intervjuene i sin helhet på egen nettsider. I tillegg er det også, så vidt vi vet, den første podcasten som har latt tema til episodene være demokratisk styrt. I tillegg er alle intervjuene behørig dokumentert og levert til arkiver for oppbevaring til fremtiden. Det må påpekes at det også er originalt å basere hele prosjektet på erfaringene, opplevelsene og kunnskapen til hvermannsen, uten at noen eksperter, kjendiser eller andre personer med tilgang til det offentlige ordskiftet får delta.

6. Motstand

Å bruke muntlig historie som historiefaglig metode i journalistisk arbeid er en tidkrevende affære. Da det ble tydelig på grunn av nye reiseråd at det ikke ville være mulig å reise rundt i landet og snakke med folk, flyttet vi oss raskt over på nett. De aller fleste i Norge har internett, og ved å velge Google Meet gjorde vi det så enkelt å delta som vi hittil har funnet mulig. Å bruke Google Meet er enkelt i den forstand at man ikke trenger å laste ned noen ekstra programvare - noe som gjør det enklere for folk å snakke med oss om de ønsker å dele sin historie. På den andre siden var de avhengig av å ha internett - noe vi har tatt utgangspunkt i at de fleste har i Norge i dag. Det viste seg at denne motstanden også ble en styrke i prosjektet. Gjennom å bruke videointervjuer på nett hadde vi mulighet til å nå langt flere mennesker enn om vi skulle reist rundt fysisk og intervjuet folk. Dette betyr at vi har fått inn nye kilder som ikke tidligere har fått bidra med sin historie i media.

7. Vesentlighet

Gjennom de rundt 200 intervjuene vi har gjennomført om hvordan folk har opplevd korona pandemien, er det mulig å høre om mange ulike uretter som er begått mot det norske folk i denne perioden. Noen forteller om å ikke ha råd til husleie fordi jobben deres er stengt og de ikke får dekket inntekt. Andre forteller om en ensomhet og påfølgende psykisk uhelse som følger lengre tider med isolasjon fra omverdenen. Noen forteller om savn av familien, og andre forteller om å ikke få være der når deres kjære dør. Det er alle disse historiene til sammen som sier oss noe om hvordan vårt demokrati fungerer på enkeltmennesket. Der grupper er skånet, har enkeltmennesket fått kjenne konsekvensene. Der enkeltmennesker er skånet, har andre grupper opplevd urett. Potensialet i disse intervjuene for å avdekke hvordan, hvor og

når ulike nye strømninger i samfunnet har funnet sted bidrar til å øke vesentligheten av intervjuene for både nåtiden og fremtiden.

8. Kildekritikk

Alle intervjuer er gjennomført med kritiske blikk og spørsmål til kildene. Hvorfor ble det sånn? Hvordan opplevde du det og hva var din del i det? Hva kunne vært gjort annerledes? Å åpne opp for folks kritiske refleksjoner rundt samfunnet i krisetid mener vi har en demokratiserende effekt på media. Å la folk definere sin egen samtid med egne ord, og samtidig åpne opp for at andre kan se at det finnes et hav av meninger og muligheter i landet vårt, fungerer kanskje også demokratiserende på media selv. Vi blir tvunget til å lytte og til å forstå verden fra andre synspunkter.

Det at intervjuene er lagt ut i sin helhet åpner også for at vi som medieprodusenter også kan utsettes for kritikk. Dette er både skummelt og spennende. For hva skjer i den mediale verdenen etter at noe er gitt ut? Som vi alle vet kan det meste redigeres og presenteres på helt andre måter enn det som var intensjonen. Men i dette prosjektet lar vi også historien dømme oss. Hvor mange feil har vi gjort? Hvor “dårlige” var noen av intervjuene? Hvor gode var andre? Hvilke forutinntatte holdninger har vi demonstrert, har vi klart å være nøytrale, har vi klart å produsere primærkilder også til fremtiden?

9. Avslutning

Framveksten av muntlig historie er nært knyttet til idealet om “historie nedenfra” - at det ikke er mulig å forstå historiske og samfunnsmessige prosesser uten å interessere seg for hvordan prosessene gjennomleveres og oppleves i de brde lag av befolkningen. Hvordan dette i sin tur påvirker prosessene og de mer sentrale aktørene, er også noe som er mulig å studere gjennom disse intervjuene når de blir ivaretatt på en god måte. Dette perspektivet er viktig i krisesituasjoner der utviklinga ofte går raskt og til dels dramatisk for seg, og der det er vanskelig å holde oversikten over hendelser som ofte pågår samtidig og peker i ulike retninger. En grunnleggende idé med koronainnsamlingen var å sikre øyeblikksbilder av de ulike stadiene i kriseutviklinga, både for samtidig deling og for dokumentasjon for ettertida. Målet vårt med denne podcasten har vært å sikre dokumentasjon av samtiden og formidling gjennom nye medier for også å skape fellesskap i nåtiden. Vi håper noen av grepene vi har tatt kan være av interesse for også andre i journaliststanden.

10. Vedlegg

Landingsside podcast: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast>

Episode 1: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-1>

Episode 2: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-2>

Episode 3: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-3>

Episode 4: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-4>

Episode 5: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-5>

Episode 6: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-6>

Episode 7: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-7>

Episode 8: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-8>

Episode 9: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-9>

Episode 10: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-10>

Episode 11: <https://www.memoar.no/om-oss/podcast/virus-11>

Lenke til alle publiserte koronaintervjuer: <https://vimeo.com/user/2256612/folder/1841910>

Lenke til offentlige innsendte tekster og intervjuer på minner.no den første tiden: <https://minner.no/tema/korona>

høsten og vinteren: <https://minner.no/tema/korona-2>

Intervjuer om fødsler uner korona: <https://minner.no/tema/F%C3%B8dselsfortellinger>

Intervjuer med sjøfarere: https://minner.no/tema/sjofolk_og_korona

Intervjuer med revmatikere: <https://minner.no/tema/ubehandlet>

17. mai 2020: <https://minner.no/tema/17mai2020>

Vaksiner og mutasjoner: <https://minner.no/tema/korona-3>